

Nemcsics Antal

A SZÍN ÉS A SZAKRÁLIS TÉR

COLOUR AND SACRED SPACE

Életünk talán legcsodálatosabb jelensége a szín. A világmindenség sugárzó energiái közül egy meghatározott hullámsávhoz tartozókat szemünkön keresztül színélményekként érzékelünk.

A jó szemű ember közel tíz millió szín- árnyalatot tud megkülönböztetni. Az átlag ember is több százezer megkülönböztetésére képes. Ezen hatalmas színhalmazban való tájékozódásra már a legrégebbi idők óta kezdve kísérleteket tettek. A jó tájékozódás segítséget nyújt épületek, köztük templomok exteriőrjei és interiőrjei színeinek meghatározásához. A különböző célokkal létrehozott színrendszerek megalkotói között nemcsak festőművészek, építészek, fizikusok, matematikusok, vegyészek, hanem papok, sőt püspökök is voltak.

A belső terek számára harmonikus színegyüttesek kiválasztásához a legalkalmasabbnak tűnik, az általam kidolgozott, és nemzetközileg elfogadott, színharmónia küszöbökre épülő, Coloroid színrendszer. Ezt a rendszert használtam fel templomterek színekialakításához. (Az olvasó a Coloroid színrendszerről részletesebben tájékozódhat Budapesten, New Yorkban, Göttingenben, Zürichben, Londonban, Tokyó-ban, Torontóban, Sydneiben, Singapurban különböző nyelveken megjelent: „Színdinamika, Színes környezet tervezése.” című könyvemből.)

A könyvben szereplő képek melletti Coloroid diagrammok, a képet tartalmazó templom színeinek harmónia összefüggéseit szemléltetik. A körök a képek színeinek színezetei, a négyzetek a telítettségeik és világosságai közötti viszonyt mutatják.

A színek nemcsak széppé, hanem használhatóbbá is tehetik környezetünket. Érzelmeket váltanak ki bennünk, gondolati tartalmakat fejezhetnek ki. Hatással lehetnek élettani paramétereinkre. Növelhetik vagy csökkenthetik például pulzus számunkat, vagy vényomásunkat.

Az azonos színtartományokhoz tartozó színek is árnyalatuktól függően nagyon különböző érzelmeket válthatnak ki bennünk, nagyon különböző gondolatokat fejezhetnek ki. Ezért van jelentősége templomaink szakszerű színekialakításának.

A vörös kifejezheti a boldogságot, az örömet, a szeretetet, az önfeláldozást, a vértanúságot, az erőt, az alkotó Szentlelket, de a szenvedélyt, a durvaságot, a haragot, és az erőszakot is. A narancs jelenthet hűséget, becsületet, vidámságot, extázist, de szexuális vágyat is. A sárga kifejezheti a fényt, a megvilágosodást, a sugárzást, a meny országot, de az irigységet és a rosszindulatot is. A zöld kifejezője lehet az ifúságnak, a reménynek, az újjá születésnek, az örökké-valóságnak, a jövőnek, a békének, a nyuga-lomnak, a titokzatosságnak, de a szomorú-ságnak is. A kék jelentheti az igazságot, a szüzességet, az értelmet, de a gyávaságot és a gonosz lelkeket is. Az ibolya kifejezheti a gyászt, az adventet, a bánatot, a nagybőjtöt, a fantáziát, de a félelmet és a poklot is. A bíbor a nemesség, a méltóság, de a gög, gyönyör és a durva lélek kifejezője is.

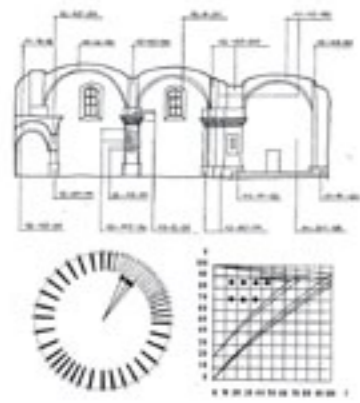
A színek a szakrális terekben, a templom terekben való szerepének meghatározása előtt, magával a térrel kapcsolatban kell néhány megállapítást tennünk. A mindennapi tapasztalat azt bizonyítja, hogy a tér önmagában véve meghatározatlan, és csak a térbeliség révén, a magába zárt tárgyi elemek érzékelésén keresztül válik egyáltalán érzékelhetővé. Nem magát a teret érzékeljük, hanem a térbeli plasztikus elemek kapcsolatát, azt a kapcsolatot, amelyet a teret megvilágító fény iránya, mennyisége, minősége, a felületek textúráim színviszonyai számunkra bemutat-nak. Ez azt jelenti, hogy a templom belső architektúráis kiképzése, építészeti stílusa, a falak, pillérek, boltozatok, oltárok, padok, egyéb tárgyak, festmények színének kompozíciója, térbeli rendje együttesen járul hozzá a tér szakralitásához.

Templomok színes téralakításának figyelembe kell vennie az építészeti stílusát, méreteit, arányait, ablakainak nagyságát, a világítás lehetőségeit. A szín alkalmas arra, hogy az alacsony, nyomott architektúra keltette tér érzetet kedvezően befolyásolja, hogy a nagy méretű tagolatlan felületeket emberi léptékűvé tagolja.

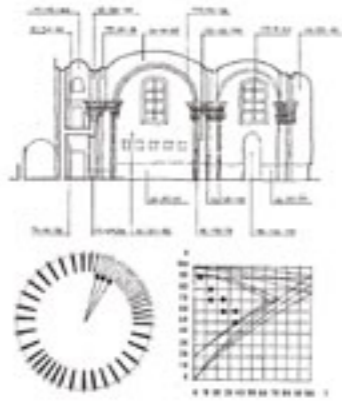
Munkásságom során 84 templomnak készítettem el a szakrális tér létrehozásához szükséges színdinamikai tervét. A tervezés utolsó előtti szakaszában, a színválasztás, első lépcsőjeként az épület építészeti stílusának, méreteinek, térarányainak, az oltárok és egyéb berendezések színének figyelembe vételével meghatároztam a falfelületek színét.

A falak, mint a tér legnagyobb felületeinek a színe a legtöbb esetben a zöld, a sárgás zöld, a sárga, a sárgás narancs és a narancs színtartományok színei közül került ki. Olyan színek tartoztak ide mint a Cimoli, a croceum, a praetorium, a klorofil zöld, a moha zöld, az olívszürke, a tojásbé, sárga, a pasztell sárga, a hárs sárga, a kafamaumi sárga, a fahéj zöld, E színeknek a gótikus és barokk stílusú épületek esetén telítettebb, copf és eklektikus épületeknél törtebb, klasszicisták esetén világosabb árnyalatait használtam.

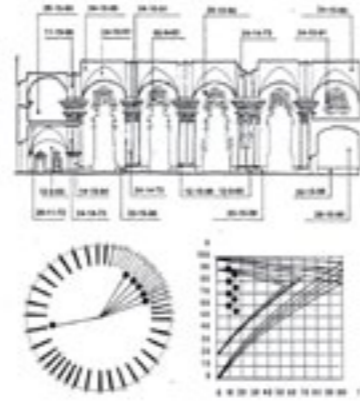
AGÓTYÁNI RK TEMPLOM

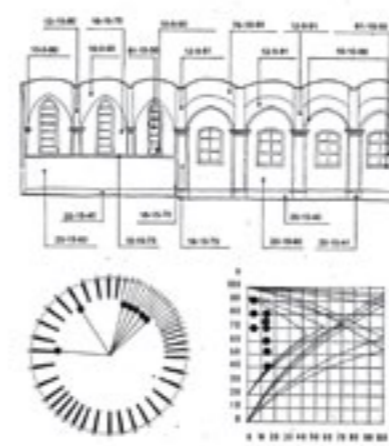
ASZÓDI RK TEMPLOM

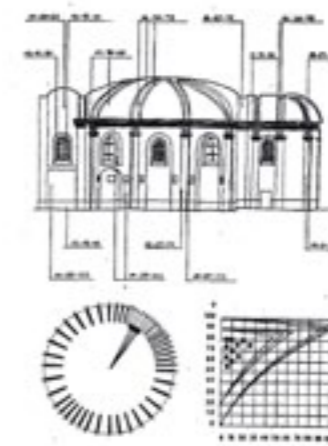
BUDAPEST SZÉRVITA TÉRI TEMPLOM

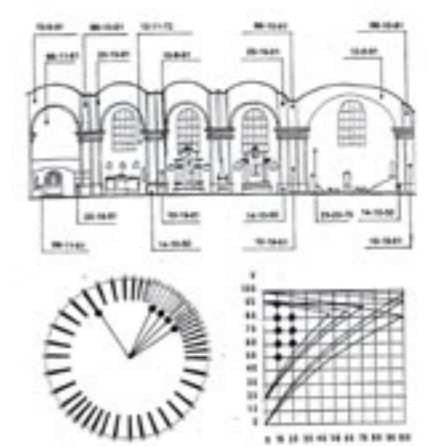
CSATKAI RK TEMPLOM

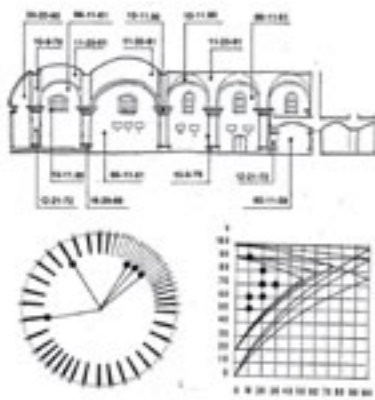
LENGYELI RK TEMPLOM

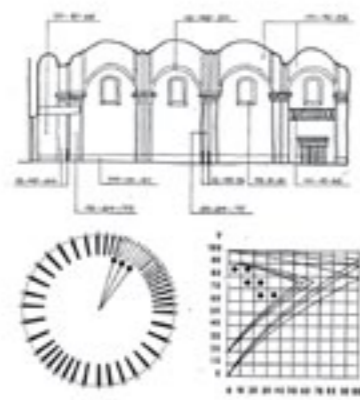
NAGYATÁDI RK TEMPLOM

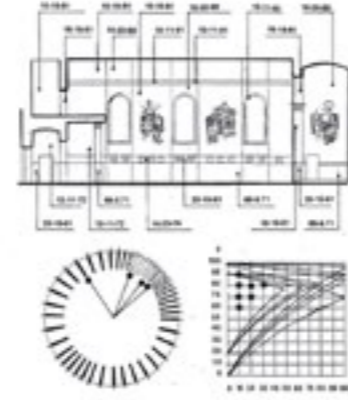
DRÉGELYPALÁNKI RK TEMPLOM

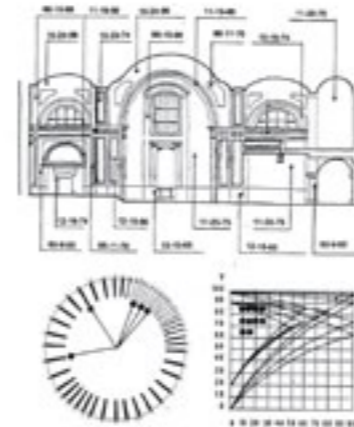
KECSKEMÉTI CZOLLNER TÉRI TEMPLOM

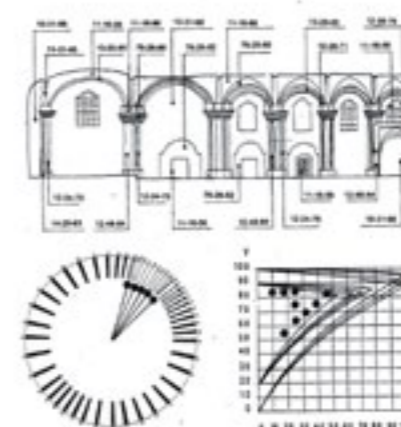
KOCSÉRI RK TEMPLOM

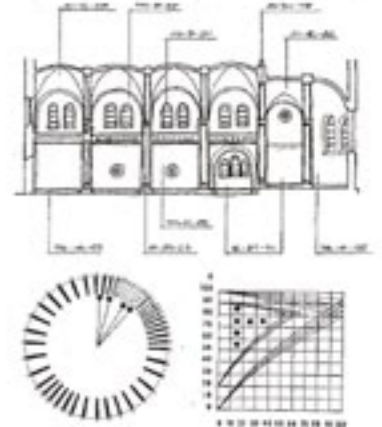
NAGYKÖRÖSI RK TEMPLOM

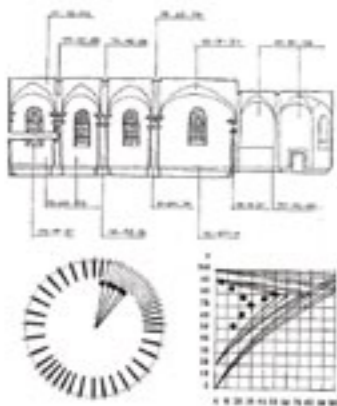
PÁSZTÓI RK TEMPLOM

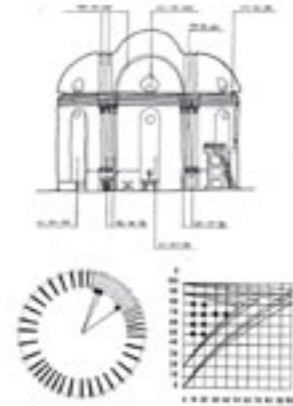
RÁBACSANAKI RK TEMPLOM

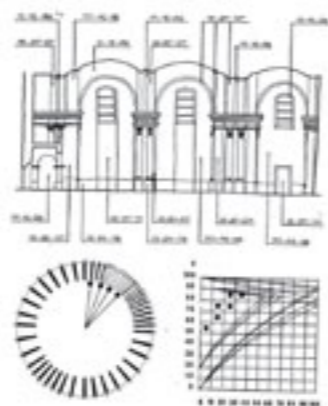
KUNSZENTMIKLÓSI RK TEMPLOM

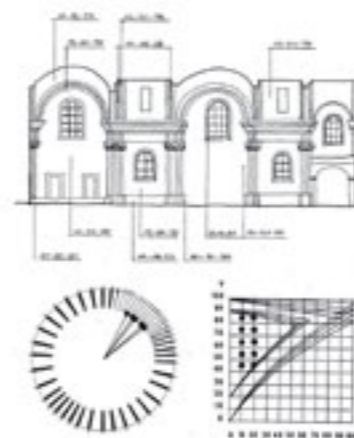
MIKLÓSAI RK TEMPLOM

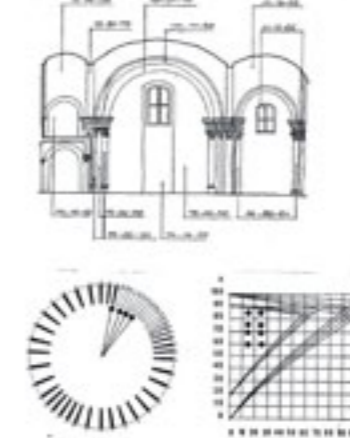
MONORI RK TEMPLOM

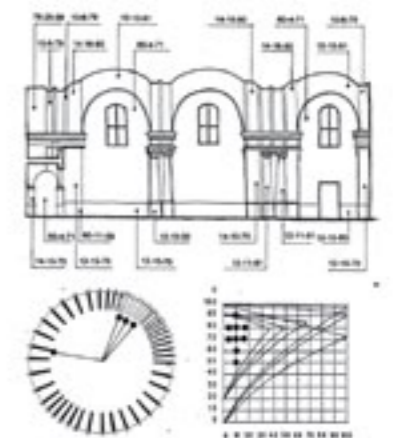
SZÖNYI RK TEMPLOM

TÉSAI RK TEMPLOM

TÜSKEVÁRI RK TEMPLOM

Szintervek
Color plans

Szintervek
Color plans